

At Shakespeare har opfattet Othello tragisk (også fraset den ulykkelige katastrofe, at Desdemona er uskyldig) lader sig kun forklare, men også absolut retfærdiggøre derved, at Othello er en farvet mand.

Thi en farvet mand, kære drikkebrødre, der ikke kan antages at repræsentere ånd, en farvet mand, kære drikkebrødre, der altså bliver grøn i ansigtet, når han bliver vred (hvilket er et fysiologisk faktum), en farvet mand kan vel blive tragisk ved at være blevet bedraget af en kvinde, ligesom kvinden har hele tragediens patos på sin side, når hun er bedraget af manden.

En mand, der bliver rød i kammen, kunne måske blive tragisk, men en mand, af hvem man tør fordrå ånd, han bliver enten ikke jaloux, eller han bliver komisk, når han bliver det, og allermest, når han kommer løbende med en dolk.

Skade at Shakespeare ikke har leveret et sådant digterværk, hvor den i en kvindes utroskab indeholdte fordring blev protesteret af ironien; thi det er ikke givet enhver, der indser det komiske deri, ja endog kan udvikle det, at fremsætte det dramatisk.

Men man tænker sig Sokrates overraskende (thi det var allerede usokratisk at tænke sig Sokrates væsentligt bekymret om eller vel endog udspionerende Xantippes troskab) Xantippe *in flagranti*, dvs. på fast gerning, jeg tænker, at hint fine smil, der gjorde den styggeste mand i Athen til den skønneste, for første gang har forvandlet sig til en skoggerlatter.

På den anden side, da dog undertiden Aristofanes har villet fremstille Sokrates latterlig, ubegribeligt, at det ikke er faldet ham ind, at lade Sokrates komme løbende ind på scenen råbende: Hvor er hun, hvor er hun, at jeg kan myrde hende: Den utro Xantippe.

Thi om Sokrates blev hanrej eller ej gør egentlig intet til sagen, alt hvad Xantippe vil gøre i denne henseende er

Sokrates' hustru Xantippe øser en natpottes indhold over ham. Hun var stridslysten og ondsindet og meget skarp når hun argumenterede. Efter sigende var hun den eneste, der kunne lukke munden på Sokrates. Sokrates fik tre børn med hende. Tegning af Otto van Veen (1556–1629).

spildt ulejlighed som at knipse i lommen, Sokrates bliver den samme intellektuelle helt også med horn i panden; men at han kunne blive jaloux, at han kunne ville myrde Xantippe: Ak da havde Xantippe haft en magt over ham,

som ikke hele den græske stat og dødsstraffen – at gøre ham latterlig.

En hanrej er derfor komisk i sit forhold til konen, men kan betragtes tragisk i sit forhold til andre mænd. Her ligger nærmest den spanske opfattelse af ære. Dog er det tragiske væsentligt dette, at han ingen oprejsning kan få og smerten i hans lidelse egentlig den, at hans lidelse er meningsløs, hvilket er forfærdeligt nok.

At skyde en kvinde, at udfordre hende, at foragte hende, gør alt den stakkels mand kun mere latterlig, thi kvinden er det svagere køn. Denne betragtning kommer igen alle vegne og forvirrer alt. Gør hun det store, beundrer man hende mere end manden, fordi man ikke har troet at turde fordre det af hende.

Bliver hun bedraget, har hun al patos i sin favør, bliver en mand bedraget, har man lidt medlidenhed, og lidt tålmodighed så længe han er tilstede, for at le når han er gået.

Se derfor gør man vel i tide at betragte kvinden som spas.

Morskaben er ubetalelig.

Man betragter hende som en absolut størrelse, og gør sig selv til en relativ. Man siger hende ikke imod, langtfra, thi det er kun at hjælpe hende. Netop fordi hun ikke kan begrænse sig selv, tager hun sig i alvor talt bedst ud, når man siger hende lidt imod. Man tvivler aldrig om hvad hun siger, langtfra, man tror hvert ord.

Med et i uudsigelig beundring og salig bedunstelses famlende blik omkredser man hende i tilbederens dansetrin: Man falder på knæ, man smægter, man hæver sit øje op til hende, man smægter, man ånder atter. Man gør alt hvad hun siger som en lydig slave. Nu kommer humlen. At en kvinde kan tale: *Verba facere*, dvs. gøre ord, behøver intet bevis.

Uheldigvis har hun ikke refleksion nok til at sikre sig mod på længden: Maksimum otte dage at sige sig selv